

Filosofování jako „cesta“

Také ve filosofii je třeba brát na vědomí terén, po kterém se myšlenkově pohybujeme; a je důležité, jsou-li tam nějaké cesty, případně silnice či dálnice, nebo volíme-li směr dosud nezaznamenaný nebo aspoň neprobádaný, kde jsou jen stezky, anebo kde ani stezky nejsou (pokud víme). Je vždycky třeba předem uvážit, nemáme-li při cestě po takových stezkách, nebo dosud vůbec nezkoumaným (pokud víme) terénem, přece jen nějaké předchůdce. A je zřejmé, že takoví eventuelní (nejspíš zdánliví) předchůdci nám mnoho nepomohou, jsou-li nám časově dost vzdáleni – takoví totiž šli nepochybně jiným terénem. Podobnost určité cesty (ve smyslu cestování) nemusí mít vůbec žádnou nebo jen velmi malou směrodatnost (či jen smysluplnost) pro nás, kteří se ubíráme jiným terénem (a nejde jen o terén ve smyslu prostorovém, ale také časovém – a nepochybně ještě i jinak „strukturovaném“). (Sem by ovšem náležela aspoň malá poznámka o problematickém významu citování! Je absurdní citovat z nejrůznější orientovaných autorů jen proto, že jde o stejné téma nebo dokonce jen stejný termín!) Rozhodující je vždy současnost, aktuálnost: když je vhodné připomenout někoho jako předchůdce, je nutno jeho myšlenku „zpřítomnit“, tj. převést do aktuálního kontextu, tj. našeho, mého kontextu. Předstírání „objektivity“ tím, že subjekt se usilovně skrývá, je ta největší absurdnost.

(Písek, 130617-1.)